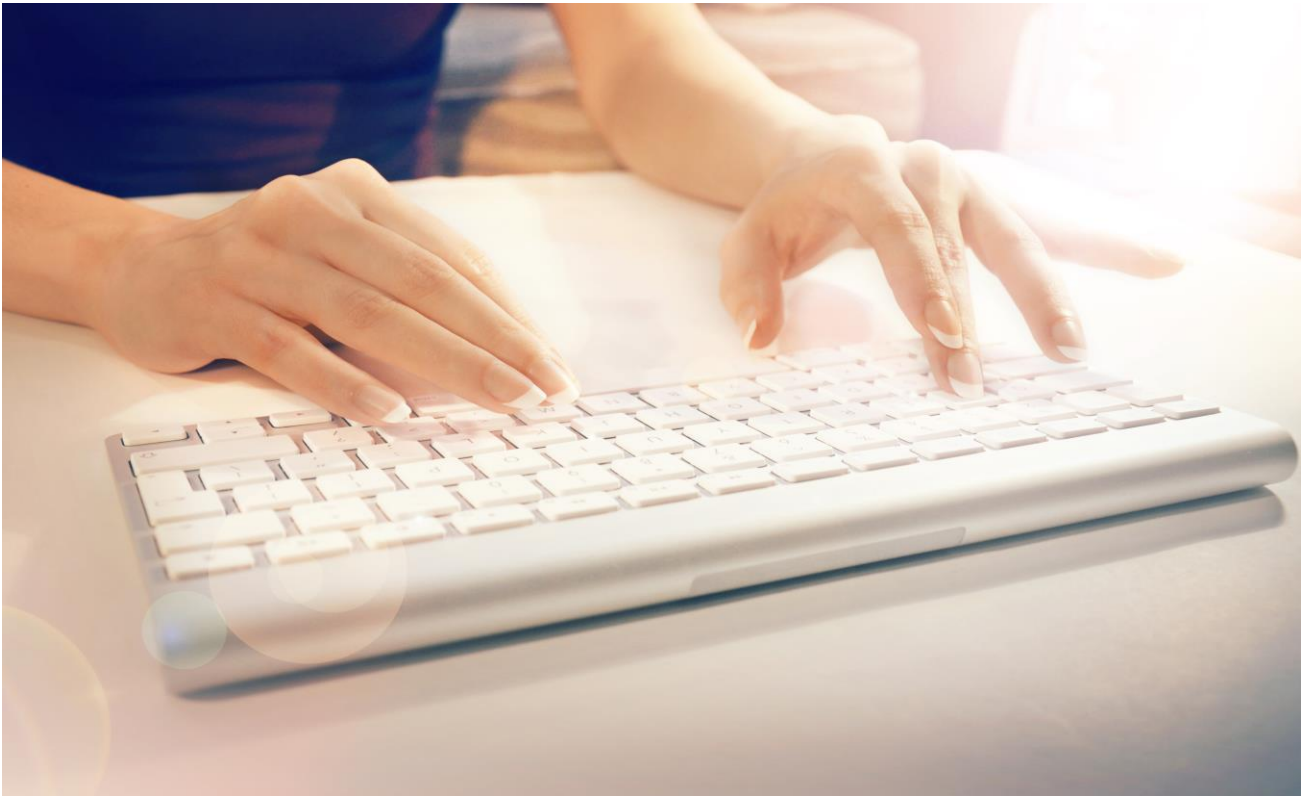

Overstroming juli 2021

In juli 2021 hebben in Limburg overstromingen plaatsgevonden. Hierdoor heeft Veiligheidsregio Zuid-Limburg acties ondernomen in Zuid-Limburg. Wat vinden de inwoners van de gang van zaken in deze periode?

Management samenvatting

In opdracht van Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft Flycatcher in september en oktober 2021 een onderzoek uitgevoerd over de overstroming in Limburg in juli 2021. Door middel van het onderzoek wil Veiligheidsregio Zuid-Limburg in kaart brengen hoe inwoners van Zuid-Limburg de periode van hoogwater, de evacuatie en de communicatie ervaren hebben. Op basis van de informatie kan Veiligheidsregio Zuid-Limburg zich nog beter voorbereiden op toekomstige rampen en crises.

In totaal hebben 758 inwoners aan het onderzoek deelgenomen.

Inwoners hadden graag
eerder en sneller informatie
gehad

- › het aantal mensen dat zich (heel) veel zorgen maakt over een overstroming is gestegen van 11% voor juli 2021 naar 40% na juli 2021;
- › het aantal mensen dat zich (heel) veel zorgen maakt over evacuatie door een overstroming is gestegen van 7% voor juli 2021 naar 31% na juli 2021;
- › 68% verwachtte niet te hoeven evacueren;
- › 86% was niet of nauwelijks voorbereid op evacuatie;
- › bij 72% is het huishouden (gedeeltelijk) daadwerkelijk geëvacueerd;
- › 92% heeft geen gebruik gemaakt van de noodopvang van de gemeente;
- › voor 63% verliep de terugkeer naar huis goed;
- › 40% ontving een NL-Alert, deze informatie wordt met een 6,2 beoordeeld;
- › 26% voelde zich gesteund door de berichtgeving en voorlichting vanuit Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Overstroming in Limburg

De Maas, de Gulp, de Geul en diverse andere watergangen stromen door Zuid-Limburg. Deze kunnen mogelijk overstromen. De overgrote meerderheid van 89% wist voor juli 2021 dat de Maas kon overstromen. Daarnaast gaf 58% aan dat ze wisten dat de Geul kon overstromen. Iets minder dan helft wist dat de Gulp (48%) en andere watergangen (47%) konden overstromen. Zeven tiende van de respondenten maakte zich voor juli 2021 nauwelijks of geen zorgen over een dergelijke overstroming, 11% had hier wel zorgen over. Ongeveer vier vijfde maakte zich weinig zorgen over de mogelijke gevolgen voor zichzelf of voor hun woning of bedrijf, terwijl ongeveer een tiende zich hierover wel zorgen maakte. Bijna negen tiende maakte zich geen zorgen over een evacuatie door overstroming, waar 7% zich (heel) veel zorgen over maakte.

Nu respondenten de overstroming in juli hebben meegemaakt, is het percentage respondenten dat zich zorgen maakt over een overstroming en de gevolgen

voor zichzelf of hun huis / bedrijf gestegen naar ongeveer twee vijfde. Ook maakt bijna een derde zich nu zorgen over een evacuatie vanwege een overstroming.

Bijna twee derde van de respondenten heeft eerder een of meerdere overstromingen meegemaakt in hun omgeving.

Bijna alle inwoners die de vragenlijst hebben ingevuld, waren thuis in de periode van 12 t/m 20 juli. Dat is de periode waarin Limburg last heeft gehad van de ernstige wateroverlast.

Twee vijfde van de respondenten woont in een van de delen waarvan de inwoners geadviseerd is te evacueren of heeft er een bedrijf. Degenen die niet in deze delen wonen of er geen bedrijf hebben, hebben de volgende twee onderdelen in de vragenlijst over beschermen van huis, tuin en/of bedrijf en de evacuatie niet ingevuld.

Beschermen van huis, tuin en/of bedrijf

Bijna negen tiende van de respondenten woonachtig of met een bedrijf in een van de delen waarvan inwoners geadviseerd is te evacueren, heeft maatregelen getroffen om eigendommen te beschermen tegen het water: 59% heeft inboedel hoger geplaatst, 55% heeft de auto ergens anders ondergebracht, 53% heeft inboedel naar een hogere verdieping gebracht, 52% heeft gas en/of elektriciteit afgesloten en 50% heeft zandzakken neergelegd en/of schotten geplaatst. Hierbij is drie vijfde geholpen door anderen, zoals familie, vrienden of burens.

Evacuatie

Ruim twee derde van de inwoners van delen waar geadviseerd werd te evacueren, had helemaal niet verwacht dat ze moesten evacueren. Slechts 7% had het wel (heel) erg verwacht.

Ruim drie kwart was dan ook helemaal niet voorbereid op een evacuatie door de overstroming, 5% geeft aan dat ze (heel) erg voorbereid waren.

Drie kwart van de inwoners had zelf niet overwogen om weg te gaan voordat het advies werd gegeven om te evacueren. Een vijfde had dit wel al overwogen. Ruim een kwart hiervan was zelfs al vertrokken.

Twee derde van de respondenten geeft aan dat iedereen in het huishouden geëvacueerd is na het advies en bij 6% is een deel van het huishouden geëvacueerd. Bijna een vijfde zegt dat iedereen in het huishouden thuis is gebleven. De belangrijkste redenen om (gedeeltelijk) thuis te blijven, waren dat men wilde dat er iemand thuis bleef om op het huis te letten (37%), dat evacueren niet nodig was (34%) en dat men verwachtte dat het water het huis niet zou bereiken (27%).

De getroffen gemeenten hebben noodopvang geregeld voor mensen die zelf geen opvang konden regelen, bijv. in sporthallen of zalencentra. Een overgrote meerderheid van 92% van de respondenten geeft aan geen gebruik gemaakt te hebben van de noodopvang, voornamelijk omdat ze zelf opvang konden regelen (85%). Het kleine aantal inwoners dat aangeeft wel gebruik te hebben gemaakt van de noodopvang kon nergens anders heen (73%), dacht zo eerder informatie te krijgen (20%) of kon zo in de buurt van hun huis blijven (13%).

Nadat het waterpeil voldoende gezakt was, mocht iedereen weer terug naar zijn of haar huis en/of bedrijf. Inwoners hebben dit voornamelijk gehoord via buurtgenoten (20%) of via de website van Veiligheidsregio Zuid-Limburg (13%). Voor bijna twee derde verliep de terugkeer naar huis goed. Volgens 15% verliep de terugkeer (heel) slecht. Uit de open antwoorden blijkt dat respondenten aangeven dat er veel onduidelijkheid was. Ook geven enkele respondenten aan dat ze terugkwamen in een door het water beschadigd huis.

Uit stellingen over de evacuatie blijkt dat ruim twee derde (69%) liever eerder informatie had gehad over hoe zich voor te bereiden op een eventuele evacuatie. Ook had twee derde van de respondenten liever eerder gehoord dat er misschien geëvacueerd moest worden en het geen probleem vonden als het dan niet nodig bleek te zijn. Iets minder dan een derde vindt dat het goed is gegaan zoals het nu gegaan is, terwijl de helft vindt dat het niet goed is gegaan.

Schade door overstroming

Ruim een derde (37%) van de respondenten heeft schade aan de woning, het bedrijf en/of de inboedel door de overstroming.

Hulp aan anderen

De helft van alle respondenten heeft gedurende de wateroverlast mensen geholpen die last hadden van de wateroverlast. Hierbij zijn het hoger plaatsen van inboedel (17%) en het vullen/plaatsen van zandzakken of schotten (15%) het vaakst gekozen.

Informatie en communicatie

Om alle inwoners en ondernemers goed te informeren is actuele en heldere communicatie belangrijk. Tijdens de overstroming communiceerden Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de gemeenten op verschillende manieren.

Inwoners zijn tijdens de overstroming vooral via de volgende kanalen op de hoogte gebleven:

- familie, vrienden of kennissen (33%);
- L1 radio (calamiteitenzender) (29%)
- L1 tv (29%).

Website Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Ruim twee vijfde van de respondenten heeft de informatie over de overstroming op de website van Veiligheidsregio Zuid-Limburg bekeken. De respondenten zijn vrij positief over deze informatie. Zo geeft 68% aan dat de informatie vinden was en 58% vond de informatie duidelijk. Volgens 45% klopte de informatie. Ruim twee vijfde gaf aan dat de informatie voldoende was, maar 36% vond dit niet voldoende. Daarnaast vond 39% de informatie eenduidig, terwijl 36% de informatie niet eenduidig vond.

Twee vijfde van de respondenten geeft aan informatie te missen op de website van Veiligheidsregio. Uit de open antwoorden blijkt dat de informatie die men miste uiteenloopt van actuele informatie tot informatie op lokaal / wijkniveau.

Social media Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Bijna twee vijfde van de respondenten heeft de informatie over de overstroming op de social media kanalen van Veiligheidsregio Zuid-Limburg bekeken. Over deze informatie zijn de meningen van inwoners verdeeld. Zo vindt 35% dat informatie op tijd kwam, terwijl 39% dit niet vond. Volgens twee vijfde was de informatie voldoende, terwijl 37% de informatie niet voldoende vond. Verder was volgens 38% de informatie eenduidig en vond 30% de informatie niet eenduidig. Voor bijna de helft was de informatie duidelijk en volgens 40% klopte de informatie.

Een derde van de respondenten miste informatie op de social media kanalen van Veiligheidsregio Zuid-Limburg, zoals actuele informatie, informatie op lokaal / wijkniveau en waarschuwingen.

Calamiteitenzender

Twee vijfde van de respondenten heeft tijdens de overstroming naar de calamiteitenzender (L1) geluisterd. Ook voor deze informatiebron zijn de meningen verdeeld. Zo vindt 40% dat informatie op tijd kwam, terwijl 38% dit niet vond. Voor 41% was de informatie voldoende, maar voor 35% niet. Volgens 37% was de informatie eenduidig en 28% geeft aan dat de informatie niet eenduidig was. Bijna de helft geeft aan dat de informatie duidelijk was en volgens 42% klopte de informatie. Hier staat tegenover dat 29% aangeeft dat de informatie niet duidelijk was en volgens 24% klopte de informatie niet.

Bijna twee vijfde miste informatie over de overstroming via de calamiteitenzender, zoals actuele informatie.

NL-Alerts

Twee vijfde van alle respondenten geeft aan een NL-Alert te hebben ontvangen en 17% had geen NL-Alert ontvangen, maar wist wel dat een NL-Alert was verstuurd. Ruim twee vijfde is niet op de hoogte van het versturen van de NL-Alert. Wanneer wordt gekeken naar respondenten die ongeveer in de gebieden wonen waar de NL-Alerts zijn verstuurd, blijkt 82% een NL-Alert te hebben ontvangen.

Twee derde van de respondenten die de NL-Alert hebben ontvangen, heeft anderen geïnformeerd of gewaarschuwd. Een kwart heeft dit niet gedaan.

Ruim de helft van de ontvangers van de NL-Alert geeft aan dat ze niet voldoende informatie kregen om eventuele overlast en/of risico's van het hoogwater in te schatten. Ruim drie tiende kreeg hierover wel voldoende informatie door NL-Alert. Voor 45% was de locatie van het hoogwater niet duidelijk door de NL-Alert, voor een even grote groep wel. Ook geeft bijna de helft aan dat het niet duidelijk was wat ze het beste konden doen tijdens hoogwater, voor 33% was dit wel duidelijk door NL-Alert.

Ruim drie kwart vond het terecht dat ze een NL-Alert ontvingen, gezien de locatie van de overstroming en 86% stelde het op prijs dat NL-Alert ingezet werd bij dit incident. Van de respondenten vond 39% dat ze snel geïnformeerd werden over het hoogwater, 42% vond dit niet.

Gemiddeld krijgt de ontvangers informatie via NL-Alert een 6,2.

Iets minder dan de helft van de ontvangers van de NL-Alert heeft geen actie ondernomen naar aanleiding van het bericht, voornamelijk omdat ze al actie hadden ondernomen of omdat ze geen last hadden van het incident. De helft van de respondenten die wel actie hebben ondernomen, is van mening dat hun actie(s) nuttig waren om schade en/of overlast te beperken.

Tot slot

Ruim een kwart van de respondenten voelde zich gesteund door de berichtgeving en voorlichting vanuit Veiligheidsregio Zuid-Limburg, 37% niet.